

Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisija

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par grozījumiem elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā

2026. gada 29. jūnijā
Rīga

Skanstes iela 25
Rīga, LV-1013
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I. Konsultāciju dokumenta kopsavilkums	3
II. Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība	3
1) Pamatojums	3
2) Projektu izstrādē iesaistītās institūcijas	3
3) Sabiedrības mērķa grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	3
4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	3
III. Cita informācija	4
Pārskats par Grozījumu projektā iekļautajiem metodiskajiem risinājumiem	4
1) Atļauto ieņēmumu noteikšana	4
2) Regulatīvā rēķina atlikuma izmantošanas kārtība	5
3) Citas izmaiņas	5

Pielikumā:

Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022. gada 29. augusta lēmumā Nr. 1/18 "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika"".

I. Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir informēt sabiedrību un uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmumu "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022. gada 29. augusta lēmumā Nr. 1/18 "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika"" (turpmāk – Grozījumu projekts).

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma¹ (turpmāk – Likums) 16. panta pirmo daļu pārvades sistēmas pakalpojumu tarifus nosaka regulators likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" paredzētajā kārtībā vai pārvades sistēmas operators saskaņā ar regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta regulatora atļauja. Pārvades tarifus pirms to stāšanās spēkā publicē regulatora noteiktajā kārtībā. Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka regulators nosaka tarifu vai tarifu augšējās robežas aprēķināšanas un noteikšanas metodiku, kā arī tarifu vai tarifu augšējās robežas piemērošanas kārtību, ja nozares speciālie likumi neparedz citus tarifu noteikšanas principus. Ievērojot regulējumu, Regulators 2022. gada 29. augustā pieņēma lēmumu Nr. 1/18 "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" (turpmāk – Metodika), kas nosaka kārtību, kādā aprēķina un nosaka pārvades sistēmas pakalpojumu tarifus.

Grozījumu projekts sagatavots, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt ekonomiski pamatotu izmaksu iekļaušanu tarifos un tarifu prognozējamību, samazināt tarifu izskatīšanas laiku un veicināt enerģētikas nozares sistēmas operatora finansiālo stabilitāti.

Plānots, ka Grozījumu projekts stāsies spēkā 2026. gada 1. augustā. Priekšlikumus un komentārus par Grozījumu projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā veidā, nosūtot tos uz [Regulatora oficiālo elektronisko adresi \(e-adresi\)](mailto:sprk@sprk.gov.lv) vai elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2026. gada 13. jūlijam.

Regulatora sagatavotais Grozījumu projekts ir pievienots šā dokumenta pielikumā.

II. Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Šobrīd spēkā esošajā Metodikā ir nepieciešami precizējumi, kas attiecas uz ekspluatācijas izmaksu plānošanu, un papildinājums, kas attiecas uz regulatīvā rēķina aprēķināšanas un izmantošanas kārtību. Esošajā Metodikā nepieciešami arī tehniski precizējumi, lai nodrošinātu skaidrāku izpratni par Metodikas ietvaru.

2) Projektu izstrādē iesaistītās institūcijas

Nav.

3) Sabiedrības mērķa grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā ietvertais regulējums ietekmēs pārvades sistēmas operatoru akciju sabiedrību "Augstsprieguma tīkls" (turpmāk – AS "Augstsprieguma tīkls") un elektroenerģijas pārvades sistēmas lietotājus.

4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā ietvertais regulējums vērsts uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma lietotāju tiesisko interešu aizsardzību, samazinot strauju tarifu svārstību iespējamību, kā arī pilnveido spēkā esošo tiesisko regulējumu, vairojot tiesisko noteiktību. Grozījumu projektā ietvertais regulējums neradīs papildu administratīvo slogu ne elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoram, ne Regulatoram un vienlaikus padara to

---

¹ <https://likumi.lv/ta/id/108834>

skaidrāku elektroenerģijas pārvades sistēmas lietotājiem, pozitīvi ietekmējot to izpratni (pratību) par tarifu noteikšanas procesu.

III. Cita informācija

Pārskats par Grozījumu projektā iekļautajiem metodiskajiem risinājumiem

1) Atļauto ieņēmumu noteikšana

Personāla izmaksas

Šobrīd Metodikā ietvertais regulējums saistībā ar personāla izmaksu prognozēšanu ir balstīts uz nominālās bruto algas un/vai inflācijas izmaiņu rādītājiem, līdz ar to netiek nodrošināta iespēja sistēmas operatoram izmantot alternatīvus atalgojuma izmaiņu rādītājus, kas varētu nodrošināt optimālākas personāla izmaksu izmaiņas regulatīvā perioda laikā un nodrošinātu mazāku ietekmi uz nākamā tarifu perioda atļauto ieņēmumu apmēru. Spēkā esošajā tarifu aprēķinā pārvades sistēmas operators personāla izmaksu pieauguma prognozēšanai izmantoja citu personāla izmaksu izmaiņu rādītāju, kas izriet no abpusēji parakstīta Darba koplīguma ar Latvijas arodbiedrību "Enerģija". Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulatora ieskatā, lai nodrošinātu sistēmas operatoram savlaicīgu pamatoto izmaksu atgūšanu un izlīdzinātu tarifu pieaugumu, kā arī padarītu nākotnes izmaksas prognozējamas lietotājiem, Metodika ir jāpapildina ar iespēju sistēmas operatoram izmantot citus izmaksu prognozēšanas rādītājus personāla izmaksām.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulatora ieskatā, ir pamatoti Grozījumu projektā ietvert pieeju, kurā tiek izmantots cits personāla izmaiņu rādītājs, kas var atšķirties no šobrīd izmantotā nominālā bruto algas rādītāja. Vienlaikus ir būtiski nostiprināt, ka jaunais rādītājs nevar pārsniegt prognozēto nominālo bruto algas rādītāju.

Reprezentācijas, komunikāciju un sabiedrības informēšanas izmaksas

Grozījumu projekts paredz ietvert Metodikā jaunu punktu, lai novērstu tiesiskā regulējuma neskaidrības, paātrinātu tarifu izskatīšanu un nodrošinātu vienotu pieeju elektroenerģijas un dabasgāzes nozarē par tarifu projektā ietveramajām sistēmas operatora ekonomiski pamatotajām izmaksām, kas saistītas ar komunikāciju un sabiedrības informēšanu. Regulatora ieskatā, minēto izmaksu apjoms ir iepriekš jāplāno un jāsabalansē ar lietotāju tiesiskajām interesēm un kopējo nozares attīstību. Norādām, ka tarifu aprēķinā ietveramas tikai tādas komunikāciju un sabiedrības informēšanas izmaksas, kas ir objektīvi nepieciešamas lietotāju informēšanai par pārvades sistēmas pakalpojuma sniegšanu vai arī gadījumos, kuros attiecīgais informēšanas pienākums ir tieši noteikts normatīvajos aktos. Līdz ar to tarifu aprēķinā nav iekļaujamas reklāmas un mārketinga izmaksas, ja tās nav tieši un nepārprotami saistītas ar lietotāju vai tirgus dalībnieku informēšanu par viņu tiesībām, pienākumiem, tarifu piemērošanu, pakalpojuma nosacījumiem vai sistēmas drošas un nepārtrauktas darbības nodrošināšanu. Vienlaikus Regulators norāda, ka komunikācijas un sabiedrības informēšanas izmaksas, kas radušās ārkārtas apstākļos (ārkārtas situāciju novēršanas dēļ) un pārsniedz tarifu projektā ietvertās izmaksas, ir atgūstamas atbilstoši Metodikas 28.7. apakšpunktā noteiktajai kārtībai, uzskaitot tās regulatīvajā rēķinā. Analizējot elektroenerģijas un dabasgāzes sistēmas pakalpojumu tarifu projektos iesniegtos datus, tika konstatēts, ka minēto izmaksu apmērs ir robežās no 0,15% līdz 0,36% no vidējām ekspluatācijas izmaksām, līdz ar to Grozījumu projekts paredz Metodikā noteikt šo izmaksu maksimālo ierobežojumu 0,2% apmērā no tarifu projektā iekļautajām vidējām ekspluatācijas izmaksām.

Ārpakalpojumu izmaksas

Šobrīd Metodikā ietvertais regulējums saistībā ar komersantu pirktu ārpakalpojumu izmaksu vērtēšanu ir ļoti vispārīgs un līdz ar to sistēmas operatoriem ir apgrūtināti savlaicīgi plānot ārpakalpojumu izmaksu apmēru, kas būtu pieļaujams ietveršanai ar tarifu sedzamajās

izmaksās. Regulatoram būtu arī svarīgi izstrādāt vienotu un komersantiem zināmu pieeju ārpakalpojumu izmaksu vērtēšanā. Ar Regulatora ārpakalpojumu izmaksu vērtēšanas vadlīnijām var iepazīties [Regulatora tīmekļvietnē](#).

Ar komersanta pirktu ārpakalpojumu tiek saprasts regulētā pakalpojuma sniegšanai nepieciešamās funkcijas vai darbības nodošana ārējam izpildītājam, ko komersants citādi varētu nodrošināt pats ar saviem iekšējiem resursiem. Ārpakalpojums var būt arī regulētā pakalpojuma sniegšanai nepieciešamās infrastruktūras noma un uzņēmuma darbību atbalstoša funkcija, piemēram, tīmekļa vietnes uzturēšana, grāmatvedības uzskaitē, IT atbalsts utt.

Grozījumu projekts paredz, ka Regulators, vērtējot komersanta ārpakalpojumu izmaksas, ņems vērā Regulatora ārpakalpojumu izmaksu vērtēšanas vadlīnijās ietvertos principus. Metodikā paredzēts noteikt, ka vienlaikus ar tarifu projekta iesniegšanu, ja katras ārpakalpojuma izmaksu apakšpozīcijas apmēra pieaugums pārsniegs 0,1% no tarifu projekta vidējām ekspluatācijas izmaksām, sistēmas operatoram būs jāiesniedz Regulatoram ārpakalpojumu izmaksu pamatojošie dokumenti un Regulators tās vērtēs atbilstoši vadlīnijās noteiktajam. Detalizēti pamatojošie dokumenti būs jāiesniedz tikai par tām ārpakalpojumu izmaksu apakšpozīcijām, kas pārsniegs Metodikā noteikto sliekšni. Tas samazinās administratīvo slogu gan sistēmas operatoram, gan Regulatoram, vērtējot tarifu projektu. Pamatojošie dokumenti būs jāiesniedz par faktiski veiktajiem ārpakalpojumiem iepriekšējos divos gados vai nākotnes ārpakalpojumiem, par kuriem jau ir noslēgts līgums. Savukārt par ārpakalpojumiem, kuru izmaksas noteiktas, balstoties uz izmaksu prognozēm, būs jāiesniedz attiecīgās izmaksu prognozes pamatojums.

2) Regulatīvā rēķina atlikuma izmantošanas kārtība

Spēkā esošajā Metodikā ir noteikts, ka gadījumā, ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs, pārvades sistēmas operatoram ir pienākums attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu pilnā apmērā un samazināt nākamā tarifu perioda atļautos ieņēmumus.

Lai novērstu prognozējamās tarifu svārstības nākamajos gados (piemēram, ja regulatīvajā periodā būtiski pieaugtu kapitāla atdeves likmes vērtība vai būtiski pieaug elektroenerģijas iepirkuma cena elektroenerģijas zudumiem), Grozījumu projekts paredz pārvades sistēmas operatoram tiesības pozitīvo regulatīvā rēķina atlikumu neattiecināt pilnā apmērā uz nākamo tarifu periodu, iesniedzot Regulatoram attiecīgu pamatojumu. Šajā gadījumā uz nākamo tarifu periodu neattiecinātais regulatīvā rēķina atlikums tiks uzkrāts regulatīvajā rēķinā un tiks izlietots aiznākamajā tarifu periodā vai nākamajā regulatīvajā periodā, samazinot atļautos ieņēmumus.

Grozījumu projekts paredz uzlabojumus arī regulatīvā rēķina datnes funkcionalitātē.

3) Citas izmaiņas

Izmaksu attiecināšanas modeļa saskaņošana

Spēkā esošais regulējums noteic, ka pārvades sistēmas operators iesniedz Regulatoram saskaņošanai izmaksu attiecināšanas modeli vismaz trīs mēnešus pirms tarifu projekta iesniegšanas. Vienlaikus pārvades sistēmas operators publicē izmaksu attiecināšanas modeli savā tīmekļa vietnē.

Lai samazinātu neskaidrības saistībā ar izmaksu attiecināšanas modeļa saskaņošanas un tarifu projekta iesniegšanas procesu un ņemot vērā, ka Regulatoram var būt nepieciešama papildu informācija par sākotnēji iesniegto izmaksu attiecināšanas modeli, Grozījumu projekts paredz administratīvo slogu samazinošu regulējumu. Pārvades sistēmas operators var izstrādāt tarifu projektu saskaņā ar iesniegto izmaksu attiecināšanas modeli, ja tas divu mēnešu laikā no tā iesniegšanas nav saņēmis no Regulatora informāciju par nepieciešamību modeli precizēt. Ja

Regulators ir pieprasījis izmaksu attiecināšanas modeli veikt izmaiņas, minētais termiņš ir skaitāms no dienas, kad Regulatoram ir iesniegts precizēts izmaksu attiecināšanas modelis.

Izmaksu attiecināšanas modelis jāpublicē lietotājiem saprotamā veidā, lai informētu viņus par plānotajām izmaiņām izmaksu attiecināšanā un to ietekmi uz lietotāju maksājumiem par elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu. Ievērojot minēto, Grozījumu projekts paredz, ka tarifu projektu nevar iesniegt agrāk kā divus mēnešus pēc izmaksu attiecināšanas modeļa publicēšanas sistēmas operatora tīmekļa vietnē un oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" (salāgojot tiesisko regulējumu ar citām nozarēm), tādējādi nodrošinot lietotājiem iespēju iepazīties ar izmaksu attiecināšanas modeli un iesniegt savus priekšlikumus.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

____.____.2026.

Nr. (prot. Nr. ____ , ____)

**Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022. gada 29. augusta
lēmumā Nr. 1/18 “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu
aprēķināšanas metodika”**

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022. gada 29. augusta lēmumā Nr. 1/18 “Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2022., 168. nr.; 2023, 224. nr.; 2025, 115. nr.) šādus grozījumus:
  - 1.1. izteikt 5. punktu šādā redakcijā:

“5. Pārvades sistēmas operators izstrādā tarifu projektu, ievērojot izmaksu attiecināšanas modeli, kuru tas vismaz trīs mēnešus pirms tarifu projekta iesniegšanas iesniedz regulatoram. Iesniedzot regulatoram izmaksu attiecināšanas modeli, pārvades sistēmas operators to vienkāršā un lietotājiem saprotamā veidā publicē savā tīmekļa vietnē un oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”, norādot izmaksu attiecināšanas modeļa pamatprincipus, kapitāla izmaksu attiecināšanas metodi, informāciju par iespējamo ietekmi uz pārvades sistēmas pakalpojumu diferencētajiem tarifiem un ietekmi uz lietotāju maksājumiem par pārvades sistēmas pakalpojumu. Pārvades sistēmas operators veido tādu izmaksu un to attiecināšanas uzskaiti, kas dod skaidru un nepārprotamu priekšstatu par izmaksu izmaiņām. Ja divu mēnešu laikā no izmaksu attiecināšanas modeļa iesniegšanas regulatoram sistēmas operators nav saņēmis regulatora lūgumu to precizēt, sistēmas operators var izstrādāt tarifu projektu, ņemot vērā regulatoram iesniegto izmaksu attiecināšanas modeli. Ja regulators ir pieprasījis izmaksu attiecināšanas modeli veikt izmaiņas, minētais termiņš ir skaitāms no dienas, kad regulatoram ir iesniegts precizēts izmaksu attiecināšanas modelis. Ja regulatoram iepriekš iesniegtais izmaksu attiecināšanas modelis nav mainījies, izstrādājot tarifu projektu nākamajam regulatīvajam periodam, tas regulatoram atkārtoti nav jāiesniedz.”;
  - 1.2. papildināt lēmumu ar 26.² un 26.³ punktu šādā redakcijā:

“26.² Pārvades sistēmas operatora pirktu ārpalpojumu izmaksas, kas saistītas ar komunikāciju un sabiedrības informēšanu, nevar pārsniegt 0,2% no tarifu projektā iekļautajām vidējām ekspluatācijas izmaksām. Tarifu projektā ietver tikai tādas komunikācijas un reklāmas izmaksas, kas ir saistītas ar lietotāju un tirgus dalībnieku informēšanu par viņu tiesībām, pienākumiem, tarifiem un to piemērošanu, pakalpojumu nosacījumiem un drošu pārvades sistēmas pakalpojumu izmantošanu.

26.³ Komersantu pirktu ārpalpojumu izmaksu vērtēšanas principi noteikti regulatora ārpalpojumu izmaksu vērtēšanas vadlīnijās.”;
  - 1.3. izteikt 28.4. apakšpunktu šādā redakcijā:

“28.4. starpību starp plānoto un prognozēto darba samaksas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu, ko aprēķina šādi:

$$PIP_{t\ pr} = I_{pers\ BAI,t} \times (BAI_{pl} - BAI_{pr}) / BAI_{pl}, \text{ kur:}$$

PIP_{t pr} – prognozētā starpība starp plānoto nominālās bruto algas vai cita rādītāja izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu regulatīvajā periodā un faktiskās nominālās bruto algas vai cita rādītāja izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā [EUR];

I_{pers BAI,t} – tarifu aprēķinā iekļautās personāla izmaksas, kas aprēķinātas, izmantojot nominālās bruto algas izmaiņas prognozi vai citu prognozi, kas nepārsniedz vidējās bruto algas izmaiņas valstī, un attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [EUR];

BAI_{pl} – tarifu aprēķinā izmantotās plānotās nominālās bruto algas vai cita rādītāja, kas nepārsniedz nominālās bruto algas rādītāju, izmaiņu kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam;

BAI_{pr} – prognozētās nominālās bruto algas vai cita rādītāja, kas nepārsniedz nominālās bruto algas rādītāju, izmaiņu kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam;”;

- 1.4. papildināt 31.2. apakšpunktu ar otro teikumu šādā redakcijā: “Ja ir notikušas tiesiskā regulējuma izmaiņas, kas rada būtisku izmaksu pieaugumu nākamajā regulatīvajā periodā, pārvades sistēmas operators, lai novērstu tarifu svārstības nākamajos tarifu periodos vai nākamajā regulatīvajā periodā, iesniedzot regulatoram attiecīgu pamatojumu, var neattiecināt pozitīvo regulatīvā rēķina atlikumu vai attiecināt to nepilnā apmērā uz nākamo tarifu periodu.”;
  - 1.5. papildināt lēmumu ar 61.² punktu šādā redakcijā:
“61.² Ja pārvades sistēmas operatora pirktu ārpakalpojumu izmaksas pārsniedz 0,1 procentu no tarifu projektā iekļautajām vidējām ekspluatācijas izmaksām, pārvades sistēmas operators iesniedz minēto izmaksu pamatojošos dokumentus vienlaikus ar tarifu projekta iesniegšanu.”;
  - 1.6. izteikt pielikumu jaunā redakcijā (šā lēmuma pielikums).
2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.